

Ymateb i adroddiad “Rheoli Apwyntiadau Dilydol Cleifion Allanol ar Draws Cymru” gan Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Darparwyd gan: y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Mae Llywodraeth Cymru yn croesawu canfyddiadau'r adroddiad ac yn cynnig yr ymateb canlynol i'r 10 argymhelliad sydd ynddo.

Argymhelliad 1. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn amlinellu sut y mae'r Cynllun Cleifion Allanol Cenedlaethol yn seiliedig ar egwyddorion gofal iechyd darbodus, a sut y bydd y Byrddau Iechyd yn atebol i'r Cynllun. Rydym yn argymhell y dylid llunio rhaglen weithredu sy'n nodi'r hyn y dylid ei gyflawni yn seiliedig ar y meini prawf SMART (Penodol, Mesuradwy, Cyflawnadwy, Realistig/Perthnasol ac Amserol), yn erbyn amcanion y cynlluniau i atal y perfformiad yn erbyn targedau apwyntiadau dilydol cleifion allanol rhag gwaethygu ymhellach.

Derbyn - Bydd y Cynllun Cleifion Allanol Cenedlaethol, sy'n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd, yn seiliedig ar egwyddorion gofal iechyd darbodus a bydd yn cyfleu rolau byrddau iechyd yn glir wrth gyflawni'r cynllun hwn. Bydd y cynllun hwn yn cynnwys y weledigaeth ar gyfer cleifion allanol, camau allweddol i gyflawni'r weledigaeth gan gynnwys trawsnewid llwybr, risgiau clinigol, deilliannau, camau i leihau rhestrau aros cleifion allanol ac adolygu'r rhai sy'n dod i niwed, targedau. Bydd hyn yn nodi'r pethau y gellir eu cyflawni a'r cerrig milltir. Cyhoeddir y Cynllun Cleifion Allanol Cenedlaethol ym mis Tachwedd 2019.

Argymhelliad 2. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru adolygu arferion da rhyngwladol ar ddata perfformiad i sicrhau nad yw'r targedau a'r mesuriadau perfformiad ar gyfer Cleifion Allanol yn annog chwarae'r system ac yn mesur yr hyn sydd o bwys clinigol. Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau y gall y mesurau perfformiad newydd ar gyfer cleifion allanol gymharu â gwledydd eraill, eu bod yn cael eu cyhoeddi'n rheolaidd a bod safonau clir ynghylch yr hyn yw perfformiad “da”.

Derbyn – Bydd Llywodraeth Cymru yn comisiynu ymchwil a fydd yn adolygu tystiolaeth rhyngwladol ar ddata perfformiad arferion da ar gyfer Cleifion Allanol. I ddechrau, bydd yn canolbwyntio ar feysydd lle mae risg glinigol uchel fel wroleg a chardioleg. Bydd yr ymchwil yn archwilio a oes mesurau cleifion allanol tebyg. Bydd y gwaith hwn yn cael ei gomisiynu ym mis Medi 2019 a disgwylir iddo adrodd cyn pen 6 mis.

Argymhelliad 3. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn darparu tystiolaeth i'r Pwyllgor bod pob Bwrdd Iechyd yn gwneud y gwelliannau angenrheidiol yn erbyn y targedau newydd ar gyfer gwasanaethau dilydol i gleifion allanol erbyn dechrau 2020, a bod cynllun gweithredu clir ar gyfer gwella ar i'r Byrddau Iechyd hynny nad ydynt yn dangos gwelliannau.

Derbyn – Mae'r argymhelliad hwn eisoes ar waith. Mae cynlluniau iechyd wedi cyflwyno cynlluniau ar gyfer lleihau eu rhestrau aros dilynol gyda llwybr y cytunwyd arno ar gyfer Mawrth 2020. Mae'r rhain yn cael eu hadolygu a'u monitro ym mhob grŵp llywio cleifion allanol ac yng nghyfarfodydd Ansawdd a Chyflenwi Llywodraeth Cymru gyda'r byrddau iechyd. Bydd Llywodraeth Cymru yn ysgrifennu at Gadeirydd y Pwyllgor gyda'r wybodaeth y gofynnwyd amdani erbyn diwedd Ebrill 2020.

Argymhelliad 4. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cadarnhau gyda'r Pwyllgor beth fydd y canlyniadau i Fyrddau Iechyd a fydd yn methu â chyrraedd y targedau newydd ar gyfer cleifion allanol.

Derbyn – Bydd Llywodraeth Cymru yn ysgrifennu at Gadeirydd y Pwyllgor gyda'r wybodaeth y gofynnwyd amdani erbyn diwedd Rhagfyr 2019.

Argymhelliad 5. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn darparu diweddariad i'r Pwyllgor yn gynnar yn 2020 ynghylch y cynnydd y mae holl gyrf y GIG wedi'i wneud i sicrhau bod gan yr holl gleifion ar restrau apwyntiadau dilynol ddyddiad adolygu y cytunwyd arno, ac yn nodi'r camau i'w cymryd i atal niferoedd mawr rhag bod ar y rhestr aros heb ddyddiadau adolygu y cytunwyd arnynt.

Derbyn – Bydd Llywodraeth Cymru yn ysgrifennu at Gadeirydd y Pwyllgor gyda'r wybodaeth y gofynnwyd amdani erbyn diwedd Ebrill 2020.

Argymhelliad 6. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cadarnhau a oes gan bob bwrdd iechyd ddull clinigol digon cadarn o fonitro a rheoli'r risgiau clinigol i gleifion sy'n aros am apwyntiadau dilynol cleifion allanol.

Derbyn – Bydd Llywodraeth Cymru yn egluro'r prosesau sydd ar waith i fonitro risg glinigol gyda'r holl fyrddau iechyd a darparu diweddariad i Gadeirydd y Pwyllgor erbyn diwedd mis Rhagfyr 2019. Bydd Llywodraeth Cymru yn gofyn i Uned Gyflenwi'r GIG gynnal adolygiad o'r prosesau hyn yn 2020.

Argymhelliad 7. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cyflwyno cynigion ar gyfer cofnodi achlysuron lle mae cleifion wedi cael niwed o ganlyniad i aros am apwyntiad dilynol claf allanol neu driniaeth yn fwy cyffredinol. Mae angen i'r wybodaeth hon gael ei chasglu ar sail Cymru gyfan a'i chyhoeddi mewn fformat agored a hygyrch.

Derbyn – Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda Chyfarwyddwyr Meddygol i sefydlu sut y gellir cyflawni hyn a'r amserlenni ar gyfer gwneud hynny. Wedi hynny, bydd penderfyniad yn cael ei wneud ar weithredu hyn unwaith y bydd opsiynau wedi'u datblygu. Gwneir y penderfyniad hwn erbyn mis Rhagfyr 2019 fan bellaf.

Argymhelliad 8. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi canllawiau i'r Byrddau Iechyd ynghylch rhannu gwybodaeth â meddygon ymgynghorol am nifer y cleifion sydd ar restrau apwyntiadau dilynol cleifion allanol nad oes apwyntiadau wedi'u trefnu ar eu cyfer.

Derbyn – Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda Byrddau Iechyd i sefydlu sut y gellir cyflawni hyn a'r amserlenni ar gyfer gwneud hynny. Wedi hynny, bydd

penderfyniad yn cael ei wneud ar weithredu hyn unwaith y bydd opsiynau wedi'u datblygu. Gwneir y penderfyniad hwn erbyn mis Rhagfyr 2019 fan bellaf.

Argymhelliad 9. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn sefydlu dull sy'n galluogi i arferion gorau gael eu rhannu ar draws cyrff y GIG ac sy'n dwyn cyrff y GIG i gyfrif am fabwysiadu'r arferion da hynny.

Derbyn – Mae Llywodraeth Cymru, y Rhaglen Gofal wedi'i Gynllunio a 1,000 o Fywydau eisoes yn gweithio gyda'i gilydd i annog lledaenu arfer da. Trwy'r Rhaglen Gofal wedi'i Gynllunio a'r Grŵp Llywio Cleifion Allanol, cynhaliwyd tri digwyddiad cydweithredu arfer gorau, a chyhoeddwyd crynodeb ar-lein o arfer da. Bydd y gwaith hwn yn parhau ac yn cael ei ategu gan raglen weithredu arfer gorau gyda phob bwrdd iechyd yn partneru ag un arall i gynorthwyo i ymgorffori arfer gorau ledled GIG Cymru. Disgwylir i fyrddau iechyd ymgorffori modelau arfer gorau yn eu cynllunio gwasanaeth a'u Cynlluniau Tymor Canolig Integredig.

Argymhelliad 10. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru werthuso'r dull a ddefnyddiwyd i ddatblygu'r mesurau gofal llygaid ac ystyried mabwysiadu dulliau tebyg ar draws arbenigeddau eraill. Byddai'r Pwyllgor yn gwerthfawrogi diweddariad ar hyn erbyn mis Gorffennaf 2020.

Derbyn – Datblygwyd cyflwyno'r mesur gofal llygaid newydd mewn ymateb i bryderon gan glinigwyr ynghylch cleifion a allai ddod i niwed tra ar restr aros. Mae gweithredu wedi bod yn heriol i'r system ac mae adolygiad o'r gweithredu eisoes wedi'i gynnal gan yr Uned Gyflenwi, i'w ddilyn yn 2020. Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gydag arbenigeddau eraill, gan ganolbwyntio ar y rhai sydd â'r risg glinigol fwyaf, i ystyried y mesurau mwyaf priodol. Bydd Llywodraeth Cymru yn ysgrifennu at Gadeirydd y Pwyllgor gyda'r wybodaeth y gofynnwyd amdani erbyn diwedd Gorffennaf 2020.